

NÓGRÁDI LAPOK és HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyre előre: 15 napra: 10 kr.

Előfizetési csupán a kiadónál lehet H. Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadónálhoz intézendők.

A lap szellemi részére a a nyitásra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasábol petitor 5 kr. — Nagyobb és többetűri hirdetések jutányosan eszközöltek.

Helyig minden beutatatnál 30 kr.

Nyitási garand sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK” 1889-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz azimezve — legcélszerűbben postautalványon — a nyomtatandó példányok a pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb be-
küldendők.

KÉK LASZLÓ,
kiadó és lap tulajdonos.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

A sorsjegyekről.

Nagy szolgálatot tett a közönségnek a pénzügyminister azáltal, hogy a nyemény kölesön kötvények és igérvények árusítását egy legközelebb, ápril. 8-án az országgyűléshez beterjesztett törvényjavaslattal korlátozni kívánja. Az osztrák törvényhozás ebben megelőzte a mi törvényhozásunkat s a forgalomban lévő magyar mágin sorsjegyek felbőlyegzését záros határidő alatt elrendelte. Siessen tehát minden ily sorsjegy tulajdonosa ápril 20-áig ezen sorsjegyeket Bpestben bemutatni! Nem szép az osztrák kormánytól, hogy e tekintetben a magyar kormányval nem járt el egyöntetűen, sőt nemis értesítette erről a magyar kormányt.

Bármin legyen a dolog, itt az ideje annak, hogy az ugynökök által kolportált mindenféle sorsjegyek szabadalma betiltassék, s az annógy is, zaklatott közönség ily ezimű zsarolásoktól megmentessék.

A forgalomban lévő magyar és osztrák sorsjegyek értéke jóval meghaladja a hatszáz millió frtot és ámbár az osztrák-magyar sorsjegyeknek jó része a külföldön van elhelyezve: de minthogy ily-lyalán ép annyi külföldi sorsjegy van forgalomban, kétségtelen, hogy Ausztria-Magyarország népei legálább is hatszáz millió forintot fektettek be sorsjegyekbe. Ez az óriási tőke azonban, mint minden ujabbi sorsjegy-kibocsátásnál látjuk, még távolról sem érte el azt a határt, melyen túl már sorsjegyeket nem lehetne többé kibocsátani.

Az a hatszáz millió frtiyi sorsjegy határozatlan kevés Ausztria-Magyarország 40 milliónyi lakoságnak, mert hát csak minden 7-ik lakosra esik egy sorsjegy, és minden lakosra csak mintegy 15 frt. De hogy a sorsjegyek mennyisége nem tulságos sok, mutatja még az is, hogy a

sorsjegyek mind kisebb-nagyobb árszóval kaphatók csak és legálább az osztrák és magyar sorsjegyek között egyetlen egy sincs, mely névértéken alul volna kapható, sőt az árszó, mely a névérték és az árfolyamérték között van, jóval meghaladja a 170 millió frtot. De nagyon sok, különösen régi sorsjegy még ez árszóval is csak nehezen szereshet meg, mert a sorsjegy tulajdonos konzervatív és a már egyszer megvett sorsjegytől nem szívesen válik meg, sőt csak a legnagyobb szükség esetén adja el.

A játék maga főleg abból az okból erkölcs-telen, mert az embert arra csábítja, hogy kétes nyereségekre nagy betéteket tegyen közkára, mely betétek mindazoknál, kik nem nyerne, elvesz. Ez a veszély az ugynevezett kölesonsorsjegyeknél ugyan nincsen meg, ez csak azoknál a kisebb jótékonyági sorsjegyeknél van meg, melyek csak egy húzásnál játszanak és azután értéktelenné válnak, ámbár a jótékonyág ezeknél elég mentő körülmény. Nincs meg ez a veszély azoknál a sorsjegyeknél, melyek éveken át, a míg csak tényleg ki nem sorsoltatnak mindig értékpapírok maradnak.

A sorsjegy vásárlástól azonban senkit viszsztatartani nem lehet. Épen azért, ha már valaki sorsjegyeket vásárol, ismerje a sorsjegyeket is. Ilyen jó sorsjegyek pl. a kamatozó sorsjegyek.

A kamatozó sorsjegyek legjobban megfelelnek a befektetési sorsjegyek jellegének. A régebbi és kitűnő kamatozó sorsjegyeknél, mint az 54-es, 60-as és tisztai sorsjegyek, a vevőket leginkább az riasztja vissza, hogy a most már meglehetősen magas árfolyam jelentékenyen meghaladja a legkisebb nyeményt, ugy hogy abban az esetben, ha az ily sorsjegy a legkisebb nyeményvel húzatik ki, a tulajdonosok tőkevesztéssel szembesülnek. Németországban már régebben azzal óvják magukat az ily veszélytől, hogy a biztosítás ördös eszméjét átvisszik a sorsjegyekre is. Egyes bankárok ugyanis rendkívül esékely díjért magukra vállalták azt a veszteséget, mely az árfolyam és a legkisebb nyereség között van és a kisorsolás esetén a tulajdonost érné. A biztosítás e nemével nálunk még nem foglalkoznak, mert a voltaképeni sorsjegy-üzlet meg nincs eléggé szervezve, hogy ez a biztosítás állalánossá lehetne. A közönség ezért leginkább ily sorsjegyeket vásárol, melyeknél nincs kitéve az ily árfolyamvesztéseknek.

A kamatozó sorsjegyek közül ezt az előnyt

most már esakis a magyar jelzáloghitelbank 4%-os és az osztrák földhitelintézet 3%-os nyeményzáloglevélét nyújtják és pedig azért, mert a legkisebb nyeménynyel való kisorsolás esetén még egy nyeményszelvényt is adnak, mely minden további nagyobb nyeményhúzáson részt vesz. — Ennek a nyeményszelvénynek a mostani tőzsdéi értéke 16—20 frt között van, ugy hogy a legkisebb nyeménynyel való kisorsolásnál a tulajdonos nemcsak nem veszít, hanem még nyer is.

Most ismét két nagyobb sorsjegy-kibocsátás történik. Az osztrák földhitelintézet 40 milliónyi 3%-os nyeményzáloglevél kibocsátására kapott engedélyt és ebből a 40 millióból egyelőre 20 milliót bocsát piacra; ezek képviselik a nagy kamatozó sorsjegyeket. A görög kormány a régészeti társulatnak adott engedélyt 20 millió franknyi sorsjegyek kibocsátására, és minthogy a görög állam kezességgel vállalt e kölesön pontos törlesztést és ezt a műveletet a bécsi Union-bank hajtja végre, ezek a 20 frankos sorsjegyek nálunk is piacra kerülnek; ezek képviselik az új kis sorsjegyeket. E két sorsjegyre Magyarország roppant sok vevő akad. Miért nem jut eszünkbe nekünk is, hogy közézeleokra mi is kamatozó sorsjegyek után szerezzük be a szükséges pénzt? Budapest főváros nagy pénzmozgásra kész, sok vidéki városunk azért nem tud haladni és fejlődni, mert nincs elég pénze. Miért nem szerezik be ezek szükségleteiket inkább ily kamatozó sorsjegyek útján, semmint hogy jelzálogkölesönöknek vessenek fel. Ausztriában Bécs, Tieszt, Salzburg, Laibach, Krakkó, Lemberg, Stanislaw stb. sorsjegykölesönöket vettek fel és e sorsjegyekből roppant sok van nálunk elterjedve. Hát a magyar városok nem tudnának épp ily módon közszükségeikre pénzt szerezni?

Sorsjegyekre tényleg van szükség nálunk, a közönség szereti ezeket vásárolni, és ha nem kap helyi sorsjegyeket, importál magának külföldről, a mint hogy alig van állam, hol annyi sok külföldi sorsjegy — legyen az engedélyezve vagy ellátva — van elterjedve, mint épen nálunk. Ennek a kisorolása csak egy volna lehetséges, ha jó helyi sorsjegyeket adnánk helyette a közönség kezébe és ezért nem ajánlhatjuk eléggé, hogy a kisebb szükségletek, de főképen a városi kölesönök fedezéséhez a kamatozó sorsjegyek alakját válasszák.

T Á R C Z A.

Egy kritikus naplójába.

Kritikus vagy a én hiszem, ha mondod.
Télek is én sok mindent gondolt.
Lát, barátom, ez a csik, és, szamár-pád.
Kántor, calra, asir, felhő, bogárpad.
Oh, te minden lében jó kassai vagy!

Csoda-e, ha az állatöl gyomrod,
A tied bár, de bizony megromolt;
A csoda-séta, ha szarad gromot;
Irásdúban a mit írsz, az gomba:
Hissz' eszedből nem jutott otthonra!

Egy rózsafa.

Egy rózsafa én a világ,
Hibátok hoz rajt mindenik ág.
Hibádnak te, legeszebbje,
Milyen mélyen el vagy rejte.
Mért is vágyál a magasba?
Minden szőlő megzavagolva,
Minden porsem tégel árca,
Mindenik kő megzavagolva.

Mig ide leon a fa lombja,
Aratásnak megvárja;
A szőlőre az apró tévia,
Megvidi csudra kőből is.

Uffalussy S.

Gr. Széchenyi István.

Ápril 8-án volt évfordulója ama gyászos emlékű

napnak, a melyen egy adáz golyó a legnagyobb magyar drága életét ontotta ki. Szomorúan emlékeztet napja ez a magyar nemzetre, mert e napon vesztette el legjobb fiát, e napon helyezte a mindent ellakáro sirba — legnagyobb büszkeségét.

Hogy ki volt gróf Széchenyi István, kiért viselünk ma gyászt? — azt egy hazafi nem kérheti, az idegen pedig nézze meg alkotását is, meg fogja belőle tudni, hogy mit tett s meg fogja ismerni, hogy ki volt. Nézz meg Magyarországot bájos ifjú fővárosát s képzelje el, hogy a büszke háziorok helyén egy felszázaddal ezelt csupa homokdombok voltak; menjen el s nézze meg abban a magyar tudományos akademiát s képzelje el, hogy Magyarországnak e század elején számbavehető tudósai alig voltak; — nézze meg a főváros mozgalmait, gondoljon a nemzetiség ügyére, hasonlítsa össze ezeket a múlttal; — nézze meg a magyar nemzeti színházat, a világ nyelvezetét csudáját a lánczidat; — gondoljon nemzetünk társadalmi életének átalakulására; — a vizsahályozásra, nemzetünk gazdasági mozgalmaira; — mindmennyai művek és alkotások, a melyek az ő nevével a legszorosabb kapcsolatban vannak.

Gróf Széchenyi István éppen akkor jelent meg közéletünkben mint egy fényes meteor, a midőn az a lehető legrosszabb állapotban volt. Olyankorra esik az ő megjelenése, a midőn a nemzet az előhaladásnak még reményéről is lemondani látszott; a multnak emléke is csak kevés jobbaknak kéblét tudta felmelegíteni. Olyankor volt ez, a melyről a költő azt mondja, hogy a magyar heleg volt, de nem érezte s a népnek nem volt már itt hazája. A legnagyobb köröny és tespedés vett erőt a közélet minden rétegeben s előre volt látható, hogy ez az élet a legbiztosabb jele a nemzet elhaladásának. Széchenyi István gróf lángelképének sikerült a

nemzetet álmából felébreszteni s míg örökké élő művésben oly programot adott a nemzethez, a melynek megvalósítására egy generatio lankadatlan munkálkodása szükséges, addig maga is részt vett a közélet minden mozgalmában s ime csoda történt: a mit látnoki képzelme megjósolt, az bekövetkezett, lángelképének s erős akaratának sikerült megvalósítani mindazt, a miknek megvalósításában rajta kívül alig hitt valaki, a mit a legnagyobb idealista is csak egy szenvedő lélek lázálmanak tartott.

Nagy azért a nemzet fájdalma, ha e vesztéségre gondolt és főleg ha elgondolja azt a tragikus sorsot, a melyre a lángelkű ember jutott. Szomorú elgondolni is, hogy az az agy, a mely évtizedeken keresztül képes volt egy nemzet helyett gondolkodni, megszűnt munkálkodni, hogy az a kéz, a mely a nemzettel csak jót tett s a melyet milliók áldanak, maga vette elő a gyilkos fegyvert, hogy elvegye a nemzetlőt azt, a ki annak jölteveje, büszkesége volt.

Szükséges az, hogy gróf Széchenyi István emléktöbbször felnyitassék, hogy az ő példájából megértsük, hogy az igaz önzetlen hazafii lelkesedés csodáit mivel, az ő példája megérteti velünk, hogy az erős akarat és kitartó munkásság a sivatagot is életet terem. Erre intsen, erre buzdítson bennünket a legnagyobb magyar emléke s akkor elmondhatjuk a költővel, hogy

Nem hal meg az, ki milliókra béli
Dus öve kincset, ámbár napja meli:
Háza és lezárva a mi bennre földi,
Egy életre a nemző ő bennel.
Mely lemmarad a kultúr és tiszta lény.
A mit időben tarban társak.
Melyhez tehát fel az idő erőnye,
Ohoj, remél, hisz az imádkozik.

Válasz Berzeviczy Béla urnak.

Berzeviczy Béla közönségi bírókosa ura „Pesti Napló”-nak szombati számában, azon cikkekre, melyben az általa és Podhorsky Pál ur által Hanzely urhoz intézett üdvözlő leveleiről megemlékeztünk, következő cikket jónak látott közlőttük:

„Lapszerkesztő urnak az idézett cikke nem felel meg a valóságnak s így az igazság szerelmének sem; mert Podhorsky Pál ur és a bolsevisták nem azt köszöntötték meg Hanzely urnak, hogy a parlamentben jelen nem volt, hanem azt, hogy a 25. §-ra nem szavazott, megjegyezve neki meg azt is, hogy inkább szeretlők volna, ha a nemzet javáért rendületlenül küzdők között olvashattak volna a nevét. Egyébként szíveskedjék a „Pesti Napló”-ban is közlött tiszteletteljes elutasítást, s meg fog győződni arról, hogy a lapjában foglalt elférfelt csakugyan valótlanságot állít.

Ami pedig a fent idézett közleményének azon további részeit illeti, hogy változnak az idők, arra ezúttal csak azt kérden, hogy érti azt? ki vagy mi változott meg és mi tekintetben?

Megjegyzem azt is, hogy nem értem, mint lehet Önnek kedve a lapjában velem mindig foglalkozni? — holott már eleve és elég világosan rendenteltesítettem önt a helytelen közleményről.

Arra nézve pedig, mit a fentjelzett számú lapjának más rovatában Hanzely László urról írt, azt megjegyzem, hogy nevezett képviselő urnak aligha van oka itt honon nagyon lelkesülni Tisza Kálmán politikájáért. Köszöntő apríl 3-án.

Berzeviczy Béla.

Engedje meg igen tisztelt Berzeviczy ur, hogy ezen cikkere nem a „Pesti Naplóban”, melynek sympatiáját nincs szerencsém bérni, hanem saját lapomban válaszolhassak.

Berzeviczy ur azt írja, hogy a „fentebb írt, és lapom 13-ik számában megjelent cikkere nem felel meg a valóságnak s így az igazságszeretnek sem.

Tudjuk, hogy mily igazoltságban volt az ország a véderő törvényjavaslát országgyűlési tárgyalásokkor; éreztük, hogy ezen lázas állapot meg most is tart, bár Andrássy Gyula grófnak a főrendiház bizottságában tartott örök emléke beszéde csilapítógat hatott a kedélyekre; éppen azért nem csodáljuk, hogy az ellenek férfiak, akik közé tisztelt Berzeviczy urat is tartalmat sorozhatjuk, meg azon kormányparti képviselőket is, akik f. évi márcz. 26-án a 25-ik §-t írtak puszt magatartást tanúsítottak s ennek „javollát” által adták kifejezést, siettek a többi „honáruktól” megkülönböztetni, őket gloriálkálni s nekik üdvözlő iratokat meneszteni.

Berzeviczy Béla és Podhorsky Pál urnaknak Hanzely László urhoz intézett nyílt üdvözlő levelet tehát én is úgy fogtam fel, azt másképp fel sem foghattam, mert annak alogat mégis csak azon tény, hogy Hanzely ur, aki egyébként legrazgalmabban látogatója a parlamenti áléseknél, a 25-ik §-t megszavazásakor (ugy tudjuk, befejezése miatt) lával volt, s így azon megköszönésnek, hogy Hanzely ur nem szavazott a 25-ik §-ra, alapja és tárgya nem lehetett. Hogy tehát én a jelzett cikkereében az üdvözlő irat alapját szolgáló tényconstataltam, s hogy azon ohajást, melyszert inkább szerettem volna Berzeviczy és Podhorsky ur Hanzely László ur nevét a nemzet javáért rendületlenül küzdők között olvashatni, megelőztem, az sem nem valótlanság, sem pedig az igazság szerelmét hiány, hanem legfeljebb párt-felfogásból származott oly megjegyzés, mely nem volt Berzeviczy urnak inye szerint írva.

Legyen meggyőződve Berzeviczy ur, hogy ferdíteni nem szokásom. Nem működhettem volna én oly hosszú ideig (17 évig) a nyilvánosság előtt, ha működéseimhez az erő az igazság, a moralitás és a hazafiságból nem merített volna. Szemem előtt lehetett és lebegni fog mindenkor a nagy bíró státusfelelőnek: John Brightnak ama mondanása: „Légy igaz és ne félj!”

A cikkere következtetéseiképpen oda írt ezen megjegyzése: „hogy változnak az idők!” felhív Berzeviczy ur, hogy magyarázzam meg, miként értem én ezt? ki vagy mi változott meg és miként tekintetben? Megvallom, ily halmozott kérdésekre nagyon nehéz a válasz anélkül, hogy a válaszban egyéneket ne érintenénk. De azt hiszem, ezen kezdekre nemis szükséges bőven válaszolni Berzeviczy urnak, aki a rhetorikai frázisokhoz értelmét jó esze és szellemessége által könnyen fel tudja fogni és megérteni azt, hogy az idők változása alatt — jelen esetben az emberek változását kell érteni.

Emlékezzék csak vissza Berzeviczy ur a csak nem rég történt képviselő választásra, mikor Berzeviczy ur fellépett Hanzely ur ellen. A kapulettek és montechiek harca volt ez; igaz, vérméki, de annál nagyobb áldozatokkal. Mennyit írtunk, mennyit szenvedtünk? Egy „javollát” azonban annyira megváltoztatta Berzeviczy urnak Hanzely László ur iránti érzelmeit, hogy emiatt a megszervezett harczok és vesztések összes emlékeire felfölt borít. — En tökéletesen tartom azt az embert, aki, bármily érdeke vagy előőszétközése is került embertársával, meg tud bocsátani, s szívesen haragot vagy gyűlöletet nem táplál. Ha Berzeviczy urat is ilyen elv vezérelte, és Hanzely urhoz menesztett üdvözlő levelel nem egyéb hátsó gondolatok; ugy kálapott emelk Berzeviczy ur tökéletessége előtt, de önkéntelenül is elmerengnek ezen: hogy me! mint változnak az idők! Ezen kérdésekre tehát elég legyen ennyi válasz.

Berzeviczy ur cikke végével azt is megjegyezi, hogy nem érti, mint lehet nekem kedvem lapomban velem mindig foglalkozni? Igaz, hogy hirlapomban rendszerint csak nagyobb epullatásokkal szoktak foglalkozni; megvallom, hogy akkor, mikor B. ur képviselő jelöltül fölépett a sziraki kerületben, ezen halesetet nehányzón én is szignáltam; de engedje meg B. ur, hogy noha személye iránt teljes tisztelettel viseltetem, meg sem tartottam eddig oly irányadó, és providenciális nagy

fértlúnak, hogy személyével a nyilvánosság előtt, a képviselő választási időszakot kivéve, foglalkoztam volna.

Adja Isten, hogy Berzeviczy ur mihamarabb nagy fértlű legyen. Ennek csak örülni lehetne. Azonban nem hiszem, mert a nagy férfiak fővénusa az önmérséklet és szerénység. Ennek a két vonásnak azonban meg csak a simphymája sincs meg Berzeviczy urnak, mint ez fenti nyilatkozásából is kiténik, midőn azt mondja, hogy engem helytelen közleményemért már eleve és elég világosan rendenteltesített. Ilyen magas hang csak XIV-ik Lajos francia király szájához illel, aki abszolút hatalma erejében és elragadtatásában mondhatta hogy: „L'état c'est moi!” — Hol van ilyen hangban az önmérséklet és szerénység? Hiszen egészen nevéteses az, hogy egymás mellé rendelt apró emberek egymást rendenteltesítgani akarják. Semmiféle rendenteltesítést, valamint hogy eddig el nem fogadtunk, ugy ezúttal sem fogadtunk el.

Ezek lesznek indokai annak is, hogy lapunknak valamint eddig, ugy ezúttal sem lesz módja és alkalma Berzeviczy urral foglalkozhatni.

Horeáth Danó.

Cikkünk megírása után e tárgyban vetlők gr. Degefeld Lajos urtól a következő sorokat:

Tisztelt szerkesztő ur!

Nem szoktam nyíltan hirdapítványok csafolatába bocsátkozni s azokkal szemben polemikát folytatni; becses lapja 13-ik számában azonban az udonsági rovatban egy oly közlemény jelent meg, melyet félreértések elkerülése céljából szó nélkül nem hagyhatok. Nevezett közlemény ugyanis így szól: A sziraki kerület választói nevében Berzeviczy B. és Podhorsky P. urak köszönő levelet intéztek Hanzely László kir. tan. és szirakkerületi szabadfelv. képviselő urhoz, a miért a 25. §-t megszavazásánál nem volt jelen a parlamentben.

Ha nevezett két ur a saját nevében köszön meg akármit akármiknek, az ellen egyáltalában nem lehet kifogásom s a jelen esetben sem diffidulálhatom azt, ha ezen köszönőlet saját nekükben vagy a választók egy oly frakciója nevében tették volna, melytőlők erre meghatalmazást nyertek volna; azt azonban igenis ki kell jelentenem, hogyők a szirakkerületi választóktól általában semmiféle meghatalmazást nem kaptak s így jogos azoknak nevében nem is szólhattak, irhattak vagy köszönhettek; annyival is kevesebb, mivel ezen választókerület azon többsége, mely Hanzely László urat annak idejében képviselővé választotta, most is oly ép kormányparti mint akkor volt s annál fogva nem fog ellenzéki egyéniségeknek, ellenzéki szellemű nyilatkozatok tételére meghatalmazást adni. A mi pedig Hanzely urnak a 25. §-t megszavazásakor történt lavellét illeti: biztos tudomásom van a főlől, hogy ő akkor fekvőbeteg volt, de ha ezt nem tudnám is, ismerve Hanzely ur határozott jellemét, azon magatartást, melyet tanusított mióta szerencsések vagyunk őt képviselőnköl birtatni s tapasztalva azt, hogy ő politikai meggyőződésével meggyőződő, a mi politikai irányunkat mily odaadással és mily híven képviselte, meg akkor is teljesen meg volnék győződve a főlől, hogy ezen lavellét csak is töle nem függő akadályok következtében történhetett. Ezen hitemet megerősíti meg ezen főlől azon körülmény is, hogy Hanzely ur a véderőtörvényjavaslát ugy általánosságban, mint annak harmadszori felfolvasásában megszavazta.

Kérve szerkesztő urat, hogy ezen helyreigazító soraimnak becses lapjában helyet engedni szíveskedjék vagyok

Szirákon, 1889. April 7-én,

kész szolgálja:
gr. Degefeld Lajos.

Népünk nagy halandóságáról.

VI.

Hogy a betegségek okainak kitudása, megismerése és a praeventiv, elhárító feltételek foganatosítása mennyi nehézségekkel jár, láttuk fentebb; láttuk ugyis, hogy a tudományos szakterő egész társaságának kellett sikkra szállni, és évekig munkálkodni, hogy a bekövetkezett siker eléréssek. Valljon elég erősek, elég kitértők vagyunk, vagy leszünk-e mi erre: ki közegészségünk ügyét — nagyon helytelenül — nemzelgazdaszatunk mellettek ágának tekintvén, államunk és létünk fenállhatóságát folytán másnémet feltételekért küzdőkön a legzsalmasabb módon. Valljon kiválnak-e közülünk a phyllanthropia, a lángesz, az erkölcsiség és képesség oly hatalmasai, kik kedvezőtlen egészségügyünket, az eddigi ki nem elégtő állapothoz egy jobb irányba igazítandják!

Felfogásunk szerint az egészségügy minőségét, mint körök befolyasolják: 1-ór a létüneti, 2-ór a talaj, és 3-szor az egyének által feltételezett viszonyok.

Kedvezőtlen létüneti viszonyainkat csak a jó Teremtő javíthatná meg valamint geologo-tellurikus fordulatommal.

A mi a második feltétel: mint körjárásokról rövid általánosságban illeti, habar szegények is vagyunk, mégis sokat tehetnénk; annálkább, mert az ilt foganatosítandó, módosító eljárásunk meg annyival is roppant hasznat igér, így példán: ha afföldünk bő talajváz, áradások terül, hol éppen legnagyobb az emberhalandóság, eszmunkakál, gatakkál kellekőp ellátjuk; az ottani vizeket czellulátusos szabályozzuk, koncentráljuk; a viszonyokhoz képest alkalmas faemeket ültetünk; jó ivóvíz lányában artán kintakart túruk; lehetetlen, hogy azonnal meg ne változzék az ottani kedvezőtlen egészségügyi viszonyok képe, s utja ne állassék az ottani gyökéres magyarságunk nagy halandóságának s readások meg hány száz ezer hold kitűnő biotermelőföld lempé használatára.

Ha felföldünk kiellen koprássai befűlltathatnak, azok egy tudosunk szavai szerint nagy elő vízmenedezést képeznek, a mennyiben a légesapadékok jó részet felfogva, nem rohamának oly vehes áramban az afföldre.

Mindnyájan tudjuk, hogy mily hasznosak az előfak az egészségre. Nyáron a melegt, télen a hideget mersékkik. Megtörök némileg a szelek erejét. Felfogják a szelek által felkavart port. Az egészségre fejlette artalmak számsával, mint nekik aekülözhetetlen tápszer felszívják, és adnak nekünk helyette tiszta élelőt, mely nélkül ismét mi nem élhetünk. Lehet az is, hogy az ily nagyboldomvéri befűllás kedvező hatással lenne atmoszferánkra is.

A főlől, emberektől függő körökök oly számossak, oly bonyolultak s annyira melyen nyulnak életviszonyainkba és társadalmi szokásainkba, hogy azoknak felsorolása és egyenként való tárgyalása felülmúlja nemcsak a lapok terét, hanem az én erőmet is. Ez okból tehát eskis a fontosabbakat veszem elő.

A fontosabbak legfontosabbika az egymással szoros viszonyosságban lévő értelelem és anyagi jólétiány, hogy ezek mily meretben tartják fel és szolgáltatnak távolabbi alkalmi okokat a megbetegedésekre, nagyon egyszerű mindennapi példa ilt szolgáltatunkra. Ugyanis látjuk azt, hogy míg a mivel, jo módban élő osztályok egy ezer gyermekből évenként elhal 50—60; addig az értelelem és anyagi szűkösséggel küzdők alsó osztályok 300—400 gyermek elölével adoznak a halálnak. Jól tudjuk, hogy az utolsó kolera járvány alkalmával Budapest, jo módui alig járultak 2—3%-a a gonosz járvány áldozataihoz.

Valóban elmondhatjuk, hogy jo egészségügyről addig nem lehet szó, a meddig értelmünk ezen irányban is ki nem miveltek. Lehetetlen például, — ha csak véletlenül nem, — hogy a nélkül lakozhassunk úgy épüljön, hogy az száraz, világos, jól szellőző és elég tagas legyen. A hygienisták egy felhőt számára hiús köbméternyi irt követelnek. Fájdalom, ezen irt a esedek és a többi alsó osztályuaknál csak akkor leljük fel, ha az apróság egy megelőző járvány folytán már kihalt.

Az értelelem elemeleg tanít meg bennünk ama tisztaságra, melyet ruházatunkban, lakozóhelyünkben, tápszerünkben s testünkben követnünk kell.

A mi alsó osztályainkban a többi közt meg van az a rossz szokása is, hogy majdnem minden beszerzett tápszerrel az átlhevert téhen fogyasztja el, s gyermeke a bűszhödt, rossz levegő miatt, melynek körében kénytelen élni, sokkal egészségteleből néz ki, mint nyáron, mikor dacára a fagyatkozás táplálkozásának, csak úgy duzzadnak orzeiai az egészségétől, a vértől.

Ha meg lenne kellő értelelem népünknek, bizonyára nem laknák sok helyen a napfény által alig megközelíthető hátsó udvari szobáját az utczi helyett és sorra hanyra ki szobájából az ügy vagyoniilag, mint egészségileg felette káros spárherdeket.

Nagyon sokba volt meg alapját sok betegségeknek nemcsak egyesnek, hanem családoknak is az erésben, ivásban, dohányzásban s egyéb szenvedélyekben való meretleklenség. Nem rettetenes dolog az, hogy évenként 35,000,000 forint füstölnek el? a nélkül, hogy csak egyikünk is fel tudna mutatni abból valami hasznát egészségére nézve: ellenben kárt igen, így tudjuk, hogy az idegeszedés hoz létre; ha van fokozza azt; az elvagyat esőkenti, a legző szerveket, a verkereszt és annak központját igazta nagyon sok esetben. sth.

A meretleklenség ivásról csak annyit, hogy az örültek intézetének lakói mintegy 50 % -ban ez szolgálta. Sokan felig-meddig beleg idegzedtek könn elnek, megönsölnek, azért, hogy aztán utódiak mint tökéletes idegbelegok zavarják a társadalmi raplet.

A folytonos társadalmi izgalom, a népeknek ki nem elégtőlő önző vágyai, a leteltek, jóvőért való, s az egyen erejét felülmúló állandó nagy küzdelem, mely meg a szegény iskolásokra is kiterjeszkedik; a folyton más, más alakban megjelenő világrendtől események, valamennyien felfele alkalmas midemut találnak bennünk arra, hogy szervezötünk legfőbbmal, tehát legerősebbtelőh részét, az idegeket megbetegítsék. Ugy ezek, mint az idült lefolyású legrészervi bajok a görvélkör, mint átöröklöttelő bajok ellen, a mennyiben teltelegünkben áll a védekezés, legfőképpen abban áll az, hogy ovakodjunk oly családokból származó egyékekkel frigre lépni, hol eme betegségek egyike, vagy másika szembeötlő van jelen.

Külön is az, hogy míg gazdaszatunk emelése érdekében megtörőződik a vetőmagot, hozzatunk nemis gulyákat, kitűnő tenyészállatokat, magvakat; addig arra, mi örünk, családunk, fajunk, nemzetünk emelésére tökéletelbűlésre szolgálna éppen nagyon keveset gondolunk.

A mi a leves-járványos-ragályos, és fertőzősi betegségeket illeti, ezeknek úgy kezelekése, mint lerjedése és lefolása mikéntjére legzjobban befolyhatunk a mindemre kiterjeszkedő eszményi tisztasággal és okosvált életmóddal. Az úgynevezett szálló ragályt termelő bűrbetegségek ellen, feltétlenül egyedül a helyyos híművel szemben tudunk védekezni, a védő-híműlőftés által; mely mint betegség elhárító kimondhatatlan nagy hasznára van az emelti társadalomnak. A többi ellen közeletlenül nagyon keveset tudunk tenni. Eppen most olvasom azonban, hogy korlátozottabb merében is alkalmaszva a közegészségügyi szabályokat; közzéve mely jó eredmények érhetők el. Így Budapest legrészeselemből két részében: Kőbányán és Ó-Budán a fertőző betegségek által okozott halálesetek száma 55-ről 28-ra és 30-ra szállott alá.

Istvánfy Tibor,
t. m. járvároos.

A „gazdák és iparosok általános hitellezővetkezetek”: b-gyarmati fiókletelepének pék és liszt-üzlet s belkezelési szabályzata.

(Folytatás)

8. §. A hitel igénylő tag köteles a neki megszavazott bolti hitel erejéig, egy 3 havi időtartamra szóló

kötelezényt kiállítani, mely kötelezvény a pénztárhoz letétben nyújtatik.

9. §. Ha valaki a kötelezvény letétét idejére teljesít kötelezettségének eleget nem téve, az ellenében a kötelezvény alapján az általa bányáig vásárolt áruk értéke törvényes úton fog behajtatni. Az így hitel tárgyalat kezező összegek a fióktelep pénztárhoz átutalnak be.

10. §. Bolti hitel kérésére 5 forint alól senkinek sem engedélyeztetik.

Másrésről pedig, nehogy azért mert a fogyasztási szövetkezet felállítására körül mint úttörők vállalkoztak és mert első sorban a gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetek összes tagjainak anyagi érdekeiben előmozdítani törekednek azáltal, hogy a központi üzletekben nemcsak az első beszerzéseket teremtik meg, hanem az 1. §-ban foglaltak értelmében folytonos beszerzéseket tesznek, másrésről pedig, mert a bányaművelői fióktelephez tartozó hit. szövetkezet tagoknak kézzel fogható előnyök kívánunk nyújtani, — meddőn, hogy a kezdeményezők mint törzesszövetkezetekre vállalkozó odaadásukért az előtt érintett kötelező aláírása miatt nemvárt esélyek következtében aránytalan vagyoni veszteséggé ne háruljon; miért is egy külön álló kötelező nyilatkozaton egy nemvárt üzleti veszteség, mint a nyereségre nevezte magukat részvényes aránylag meghatározott összeg erejéig lekötötték oly határozott kijelentéssel, hogy több összeg erejéig anyagi veszteséggel magukra nem válnak, és amennyiben ezen kötelező nyilatkozatuk a központ által el nem fogadtatnak a 6000 frtos kötelezvényen foglalt aláírásuk maguk részéről kötelezőnek nem tekintik és a 6000 frtos, az az hateres frtos hitel igénybe vételétől elállnak.

III. Az üzletek vezetése.

11. §. Mind a gyarmatári és fűszerkereskedésben, mind pedig a pék és liszt és idővel felállítandó egyéb üzletekben külön üzletvezető alkalmazatik.

12. §. Az üzletvezetők vagyoni óvadékot tartoznak letétni, mely megőréséig esetleg gyűmölcsösletést végezt a központra küldendő fel. Az óvadék állhat bányapénz, jelzálog vagy óvadékképes értékpapirokban.

A biztosítók összege a pék és azzal kapcsolatos liszt üzletben 100—200 frt; a gyarmatári és fűszerkereskedésben 300—600 forintig terjedő összegben állapították meg.

Az üzletvezető az 5. §-ban körülírt intéző bizottság által fogadtatik fel, szótöbbséggel.

Az intéző bizottság, elnöke és alelnöke a fióktelep kezelési bizottság elnöke és alelnöke ha egyuttal törzesszövetkezők, ellenkező esetben azokat önmaguk közül választják; az elnökek szavazat egyenlőség esetén a szavazata döntő, úgy az alelnöke is, ha elnököl.

13. §. A központi árucsarnok által letétre küldött és a fióktelep szövetkezte által tényleg átvett árucikkéket a fióktelep kezelő bizottsága és a fogyasztási szövetkezet intéző bizottsága egyetemlegesen felelősek, emellegve egyedül azokat illeti az árucikkéket kezelőre vonatkozó szabályokat hozni.

14. §. Az üzletvezetővel szerződés köttetik, a közösen megállapított feltételek mellett, mely mindkét szerződő félre kötelező.

Az üzletvezető első sorban az árucsarnok felügyeletére kijelölt szakképzett felügyelőre és ellenőrzésre állat; az üzletvezető, illetve egyes tagjainak meghatalmítása után az intéző bizottságnak jogában állván minden körülmények között elbocsátani, ha a kezelési szabály vagy a szerződésben foglalt pontok ellen ismételtet ven.

Az üzletvezető hivatalos árjegyzékeket kap, melyhez szigorúan alkalmazkodni s ezt az üzletben nagyobb nyilvánosság okáért Kifüggesztési köteles; köteles továbbá az üzletvezető kifüggesztésén pontos mérleket szolgáltatni a vevőkkel illetelmessé előnyökkel szembe.

Az üzletvezetőnek esak oly árucikkéket szabad tartani, a melyek nel elárúsításra kiadattak, egyéb ezikkéket tartani szigorúan tiltatik; köteles az üzletvezető gondoskodni, hogy az üzletben az árucikkéket a keresletnek mindig megfelelő készletben legyenek és idejekorán tartozik jelentést tenni az áru szükségletéről, hogy neki azok kellő időben kiadhatók legyenek.

(Folytatása és vége következik.)

Hírek és Külföldiek.

Tisza Kálmán rekonstruálta a kabinetet. Hogy Tisza

Kálmának egyedül csak az ország java fekszik szívében, semmiféle pártkínálatnak nem rendel alá, azt a most megtörtént minisiteri kinevezések tényleges igazolják. Szilágyi Deszavai, aki Fehérvári Textil helyettes igazgatója, miniszter, Gr. Szapary Gyulával, aki Gr. Szapary Pál helyettes földművelési és kereskedelmi miniszter, és Mekeréi Sándorral, aki pénzügyminiszterrel lett kinevezve, új három kiváló férfi jutott a kabinethoz, akik a szabadelvű kormány erős oltópai lesznek, s rátermettségükkel fogva a magyar állam tekintélyét fejlesztik fogják. Hazafias örömeire szolgálhat mindenünknek azon tudat, hogy Magyarország minisztertanácsa a multban lehetett ugyan jobb, de erősebb nem!

Esküvő. Glatzer Samu budapesti kereskedő, április 9-én d. n. 2 órakor tartá esküvőjét Hercefeld Ládával, kassaiassal, Hercefeld László földbíróval és bányaművelői hadaládoson leányával. Esküvő után ebéd s este a Báthly-telekben termékeny táncmulásig volt. A házasság esküvő után Budapestre utazott.

Szerény Gizella művésznőről a pozsonyi lapok igen szívesen nyilatkoznak. A művésznő, ki Keresztény Ignác társulatánál van szerződve, az egész város felbuzgaltatja művészi játékával. Keresztény társulata valamint Tevesvártól, úgy Pozsonyban is hazafias missiót teljesít, mert mindkét helyen a német színpadot szorítja ki. Oly művésznő is oly szép primadonná, mint Szerény Gizella, ezen hazafias szelén nagyon elősegíti. A művésznőről, aki mellett édesanyja általánosan tartózkodik, következően írunk a pozsonyi lapok: „Sardón-nak” a „haza” ez. 67. felvonásában darabjában a főszerepet Dolores, Szerény Gizella játszotta. Szerény G. oly szép, mint színdarabos Dolores volt. A közönség visszafogott lélekzettel figyelt művészi játékára. Az a bábkorszak, melyet kitűntetett, méltan megillette a művésznőt, aki hat nap folyamán a kisebb szerepekben kívül eljátszotta „Széchy Mariát” című szerepét, „Gorgo”-ban Tonyrist, s a „haza”-ban Dolores, három oly óriási szerepet, melyek közül csak egy egész hétre kimerülte lenne a vidék bármely drámai primadonnáját. Nemis eszereknek el egyiket sem!

A vallás és közoktatás min. kir. miniszter Druga József b. gyarmati községi polgári iskolai segédtanítót jelen állásában megerősítette.

Madách Aladár nagy bírtokos alsó-sztrigovai kastélyban e hó 7-én fűvesen ünnepeltetett meg ilonka leányának születés napja. Dr. Reinhardt löszneri orvos meglepő szavakkal fejezte ki a szép s nagy reményű fiatal hölgynek jókívánatait, az ünnepélyen részt vett rokonok s ismerősök nagyon kedélyesen mulattak, a táncz viadalt tartott.

Szendy György drágelypalánki emi. községjében megvált az idő. A magánosan álló épület vakolata helyett a tető is romló felbén. A hercegprímás színterület, hogy a kápolna meg e tavaszon rendezőzassék.

A b. gyarmati tagozat és úrbírórendelési perben hozott jogerős ítélet végrehajtása céljából az eljárás megkezdésére a kir. törvényszék, miként már lapunk utolsóoldaltjában is közöltük, Jakabovics József kir. törvényszéki bíró úr kiküldése mellett határidőül f. április hó 16-ik napjának (magyarul kedjének) d. e. 9 órájig a városház tanácstermébe kitűzte, erről tehát az érdekelteket, különösen a volt úrbírótelkes gazdákat és zsellereket, kik közé most már az ugynevezett (volt) censualisták is tartoznak, jogaik érvényesítése, illetőleg ellenőrzéséhez céljából újból értesítjük.

Adókövetés. A b. gyarmati adóterületre nézve alakult adókövető bizottság az 1889. évre megállapítandó III-nd osztályú kereseti, továbbá a nyilvános számlákra kötelezett egyletek és vállalatok, valamint a bányászati tárgyakban a kivételi tárgyalást f. április hó 12-én kezdette meg B. Gyarmat város tanácstermében. Bizottsági elnökkel működik Farkas Ferenc, tagokkal Fáy Árpád, Elfer Ede és Rónai Zsigmond úr; kincstári előadóként Hegedűs Ferenc, k. kir. pénzügyi fogalmazó, h. adófelügyelő; jegyzőként Fokkuszai Károly.

A felad négrádmegyel magyar kisművelésű egyenlítő két 50 frtos, két 30 frtos és két 25 frtos jutalom díjat tűzött ki azon felső vidéken működő tanítóknak számára, kik a magyar nyelv sikeres oktatását s a hazafias szellemi terjesztését bebizonyítják. A pályázati kérvények Ambros Mór urhoz, az egyesület titkárához Losoncra maj-

lig beküldendők. A pályázati hirdetményt Török Zoltán egyesületi elnök úr hűszabotlotta ki.

A b. gyarmati Népközgyűlését április hó 28-án tartja meg.

Szermagyarázat. Krastyák Mihály szklabonyai lakos leányára magyarosította nevet.

Új cserepel. Városunkban most már két cserepel van Belák János fiatal cserepel, ki ezen iparágba nagy munkára mutatkozó gyorsan és jutányosan elvezet, nyert iparágosodott. Mint fiatal kezűl ajánljuk egy a városi mint a vidéki közönség figyelmébe. (Lakása Kuria utcza 129. sz. a.)

A községgyűlés bizottság havi ülése, mely április 13-án volt kifizetve, április 16-ára halasztották el.

Domán Ferenc hírhedt b. gyarmati zsidó április hó 7-én d. n. 2 órakor birtelen halálra künt a másnap eltemették. Meglehetően vagyonát hagyott hátra.

Donatráti ezred átváltása. Amint beadták, melyet a fővárosi kis és közepeskereskedők társulata intézett a pénzügyminiszterhez, oly válasz érkezett, melyszelint mind ama kereskedők, kik donatráti összekötéssel bírnak, azt mégis hgy végző eladhatják.

Vasúttörvény. A vállalkozók Lapja hítelek forrásból következőket írja: Az ipolyg-b. gyarmati vasút kiépítése ügyében újabb fordulat állott be. Az osztrák-magyar államvasutasság ugyanis elhatározta, hogy a vasutat kiépíti 1890. évben átadja a forgalomnak. ha a már megígért támogatásban részesül. Mivel pedig a vasutassággal által, feltehetően kikötött hozzájárulási rész jogformájában biztosítva van, a hiányzó kisebb rész biztosítására pedig alapos a kálítás, most már semmi kétség sem forog fenn az iránt, hogy a vasút építése rövid idő alatt kezdetet vegyen. Ugyancsak a galgócigyi vasútnál veszők a következő tudósítást: A galgócigyi vasút ügyében az érdekeltek a mostani hó 10-én érkeztetett tartottak. Arról volt ugyanis szó, hogy a vonal a m. kir. államvasutak rákosi állomásától, vagy azazdi állomásától indulva vezetessék B. Gyarmatig. Az érkeztetett ábrán ábrázolták meg, hogy a vonal Aszód kúndulási ponttal építessék ki s egy 3 tagu bizottságot nyomban kiküldött a törzesszövetkezők beszerzésre. E vonal engedélyezése, mint már említettük is, Márkus Agoston, budapesti mérnök.

Az első m. áll. birtokos társaság közgyűlést Budapestben március hó 26-án tartja meg. A társaság igen sokat nyert azzal, hogy az igazgató választmányba gr. Zichy János urat beválaszták. A társaság elnöke és meglehetősen leginkább kíváncsi az, hogy mily virágzóslaban van ezen-már 34 év óta fennálló társaság. Közlőjük ezeket a következőkben:

A társaság jegyzékének szárazalmja szerint: Kiadás volt az 1889-ik üzletében az pedig: 1) Kifizetett kárk a szövet. bizottságtól rész levonása után: 1.032.946 frt 51 kr. 2) Független maradt kárk tartaléka: 95.587 frt 93 kr. 3) Szorak költségek: 338.965 frt 87 kr. 4) Javédelmi adó és bíráskodások: 108.480 frt 34 kr. 5) Postaköltségek: 48.782 frt 82 kr. 6) Társaságiállat, igazgatási költségek: 239.865 frt 87 kr. 7) Leírások: 5.955 frt 12 kr. 8) A kötelező évek központi díjtartaléka: 1.747.428 frt 65 kr. 9) Szállítvány bizottság: 139.371 frt 65 kr. 10) Jegybiztosítás és pedig: vizságbiztosítások és törlesztés: 317.703 frt 69 kr. 11) Kifizetett kárk: 313.609 frt 46 kr. 12) Szorak és igazgatási költségek: 196.195 frt 43 kr. 13) Leírások: 1.292 frt 53 kr. 14) A tartalék tőke kamata: 85.618 frt 37 kr. 15) 1889. évi nyereség: 490.640 frt 12 kr. Összesen: hatmillió háromszázharmincegyezer százharminchárom frt és 69 kr.

Bevételei: 1) Az 1887. évi maradvány: 1.639 frt 61 kr. 2) A társaságiállat a mult évről átvett központi díjtartalék: 1.836.511 frt 26 kr. 3) A mekötött díjtartalék után: 4.588.989 frt 27 kr. 4) Szállítványi díjtartalékokból: 123.782 frt 37 kr. 5) Jegybiztosítások után díjtartalék: 1.252.463 frt 15 kr. 6) Egyéb bevételek, beváltott szövetvények és társasági kárk járadalmából: 311.229 frt 29 kr. Összesen: 6.268.163 frt 05 kr. A társaság 1888. évi üzlet állománya között: 8.803.010 frt 68 frt.

Az állományi állat szárazalmja szerint bevétele volt 15.864.670 frt 28 kr; kiadás: 15.865.756 frt 42 kr, e így tiszta nyereség: 278.913 frt 86 kr. Ezen ületet még az állomány: 16.487.341 frt 02 kr-ig.

A társaság állományi állapja ma már: 20.845.841 frt 27 kr-ra rögök, a társaság jövő díjtartalék és díjtöbbletevényei: 11.657.052 frt 82 kr-ig tehetnek ki.

Ezen adatokból látszik, hogy milyen arányokban működik ezen legelső birtokos társaság s mily garantáltul nyújthat a biztosító közönséggel szemben.

Szerkeztői üzenet.

Losonca. P. J. urnak. Azon emberek már mind bent voltak H. D. úr kezükben, s így az egy felevezetést és az ördögök falra festését nem találjuk újdonságnak.

Horváth Danó

lelőle szerkesztő.

STERNBERG ARMIN hangszer-gyára.

Budapesten, VII. kerület 33. (a Rókus kórházzal szemben.)

Mindenemű ütő-, vonó- és fúvó-hangszer: harmonika- és harmonium-gyára és legnyomabb választék raktára. Belföldi és valódi olasz lurok raktára.

A legújabb feltűnést keltő mechanikai salong hangszerek mint: Armon, Herophon, Orpheus, Phoenix, Simphonion forrártak.

Legújabb! Harmonika-fuvola 12 billentyűvel, melyek a szikrába való könnyű befúvással által kellemes hangokat adnak. Azonai megtanulható és játszható. Mindenkinek, kicsinynek, magának egyaránt alkalmas mulató-eszköz. Ára 2 frt. Mindenemű hangszerek pontosan és jutányosan felszereltek. Csaka hangszerek újakra becszereltetnek. 200 képpel díszített nagy hangszer-katalogus kívánatra ingyen és barmertve küldetk. Harmonikáról és harmoniumról külön képes árjegyzék kéréndő.

LECHNER JÓZSEF

es. k. udvari szállító
és ő es. k. Fensége József főherczeg udvari szállítója
BUDAPESTEN, VÁCI UTCA 7. sz.
ajánlja 81 év óta fennálló

ÓRA-RAKTÁR

Női remontoir órák
Nikkel órák frt 13 — a. zél-órák frt 18 — orüst-órák frt 16 —
Aranyórák kristály ívvel frt 25. aranyórák dupla fődéllel 35 —
Férfi remontoir-órák:

Legkötönőbb ne a valódi svájci nikkel órák vasúti szolgáltatásban levőknek, gazdáknak munkásoknak stb. frt 12.—
A zél-órák hémér művel 15.—
Ezüst-órák kristály-íveg és horgony-művel 20.—
dupla fődéllel és horgony-művel 24.—
Arany-órák kristály ívvel és horgony-művel 40.—
dupla fődéllel és horgony-művel 55.—
Szíves megbízások a vidékről utánvét mellett fogantatosítottak.
Javitások kezesség mellett legjobban eszközölhetnek.

Mindenemű terrészetes bel és ptföldi
ásványvizek és forrástermények
friss minőségben kaphatók
Kantiz Odón
nagy. kor. czimzett gyűjteményében B. Gyarmaton.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Asztalosság fenntartására, az életveszélyes s ennek folytán a vérnek tisztítására és tisztán állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb a legkisebb mértékű és a legbiztonságosabb az a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb a leggyógyhatásosabb gyógyszerekből a leggyógyhatásosabb és különösen minden emésztési bajok, gyomorégés, savasgyomor, savanyú légzés, étvágytalanság, aranyerős bajok, stb. ellen teljesen hatékonyan bonyolít. Helyettesíti a hátsó következtében ezen életbalsam egy bebizonyított, megbízható hátsóerővé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Előmerő iratok ezzel bárkinek betekintést végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit a gyomrára, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden vegyék a két burkba van csomagolva, melynek hátsóoldalán „Dr. ROSA-féle életbalsam” a „fekte aszhoz” címzett gyógyszerárát FRAGNER B. Prága 205—III. szám, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, azéles fele pedig az ide nyomott védjegy látható.

FRAGNER B.

Prágtárban, gyógyszerár a fekete aszhoz Prágában 205—III és BUDAPESTEN Török József az gyógyszeráránál, Király-utca 12. az Budai Elmér az városi gyógyszeráránál a Város-utca-terén.

Az orosz-ukor magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárán van rákár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”,

több ezer háziállattal ellátott biztos gyógyszer mindenféle gyuladatok, sebek és gyógyászat ellen. Ezen kenőcs biztos eredményt használható a női emésztésnél, a tej teljességénél s az emésztésmegnyedésnél székrekedés, kelényesség, vérdagánatoknál, egyes fekélyeknél, pokolvarrásoknál, körömgörbök, az újszülött kórmentesség, elkenőzések, felgyógyításoknál, mirigydagadásoknál, székrekedések, izületiellenes tagoknál stb. Minden gyuladást, dagadást, elkenőzést, felgyógyítást a leggyorsabb idő alatt eltávolít; a szol már gyógyászat mutatkozik, ott a dagadást leggyorsabb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiteríti és kigyógyítja.

Óvás! Műtán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozták, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak három lez készítek, a csak akkor valódi, ha a sárga ábrázolás, melybe töltött, vörös használati utasításba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartában, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZAM a legbizonyosabb, számtalan próbát átáll legbiztonságosabb elismer az a neheztelenség kigyógyítására s az egészen elcsúszott hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

Kiadó

egy három szobából álló lakás, éléskamra, konyha, 2 egybenálló istálló, a megfelelő nagy padlással és 2 1/2 holdas nyakerttel 200 frt évi bérért 1889. évi július hó elsőjéltől kiadó. Bővebb értesítést ad **Galgóczy Antal** Losonezon. (Nógrádmegye.)

Jó áru!

Jutányos ár!

Pontos mérés!

HUMMER MIHÁLY

fűszer-, festék-, tnea- és rum kereskedő B. GYARMATON.

!!TAVASZ!!

1889.

1889.

Gazdasági és kerti magvak jótállás mellett nagy választékban. Apró losonezi dughagyma 1 liter 35 kr. 1889. évi töltésű bel és külföldi ásvány vizet. Valódi angol gép olaj: horodokban és kimerve. Valódi szegedi szappan. tarhonyos és paprika. Hoffmann-féle keményítő és keményítő fény. Budapesti henger-nalmi fiolt legjobb minőségben. Csász. kir. szob. Sötét-por vagy száraz élesztő (egy csomag ára 5 kr. Használati utasítással). Valódi bosznai aszalt szilva és kéknyelű szilva. Morvák és mak igen erős. Örs minden díj nélkül. Egyszerűségi bűd és papíros héjú erdélyi dió. Székely és lipóti vajás turók Erdélyi káskaval és más bel és külföldi sajtok. Czukor kávé, rum, thea, olasz és amerikai rizsek, magyar és francia, pezsgőborok, villányi, érmelléki, visontai fehér, egri és szegszárdi vörös borok kitűnő minőségben. Csomogók és dílgymölcsök. Pörkölt kávé következő fajokból keverve: Cuba, Java, Mocca és Neighery hetenként kétszer frissen pörkölte. Olaj festékek 1/2 kl. dobozokban. Kitűnő Essek. Borostyán-olaj-festék, szoba padlóra 5 fele színekben.

Uj!

Husvetra!

Uj!

Tojást hímző papíros. Egy csomag ára 5 kr. A hímzés oly egyszerű, hogy sem edényt sem pedig kezét nem piszkít. Vegyszertai tojás festékek következő színekben: török és caruolins piros, rózsá, kék, zöld, sárga, viola, narancssárga 1 csomg. ára 3 és 5 kr., arany, ezüst és fekete színekben 1 csomg. ára 10 kr. Használati utasítás minden csomaghoz mellékeltek.

Takarékos gazdaszonyoknak!

Kezma festékek: fakult posztó, sejtam, vászon és gyapotnak oleos, kényelmes és tartós befestésére következő színekben: ezüst, szürke, sötét-zöld, rózsá, sötét-kék, bordeaux-vörös, bíbor-vörös, ibolya-kék, bismark-barna, vadász-zöld, fekete, török-vörös, china-kék és kávé-barna. Egy csomag ára 5 és 10 kr. Használati utasítással.

Mindenzen árukat a legkitűnőbb minőségben, napi árakhoz igazítva a legjutányosabban számítva, gyors és pontos kiszálgatás mellett, bátorokom a nagyérdemű közönségnek legmelegebben ajánlani.

Videki megrendelések napi postával eszközöltetnek.

Üzlethelyiségem változtatása

folytán, dussan felszerelt raktáron levő, s ezek közt, már az 1889-ik évi idényre utjonnan érkezett árumat, f. e. június hó 1-jéig, a beszerzési áron adó elárútom, m. p. a legújabb ruhakelméket, színes és fekete caschmir, terna és crepeszöveteket, valódi csomagszal utdonagokat creton tole és zephirben, mely utóbbiaknak kizárólagos, helybeli raktárát bírom, továbbá valódi rubergli, hollandai, créas és czérna vásznakat, valódi Ghroll féle chifonokat, damask gráklit, nanjingot, czérna és vászon kanavázokat, Oxfordokat, színor-piquet és atla-zbar-chereket, törülközőket, abroszokat, kivételeteket és aszalvátakat ágyterítőket és pipanokat, butorazóveteket és szőnyeget, jut és csipke fűzőgyököket, és a szobaparkozókat fehér és színes szőnyegek, melyek kőszet, münteféle bíbós és dazárók, szalagokat és csipkeket, hímzéseket, czérnák és gonbokát, valódi színes és fehér pottendort és Hausschild női pamutokat, kész női és férfi fehérneműket, gallér és kézelőket a legújabb divatú nyakkendők, fűzők, kész kényeztetek, nap és esernyőket, női és férfi harisnyákat, kényeztetek, gamaschnit és sárczipőket (gallosni), amerikai bőr és parquetteket utazó takarókat és Píaldekot bőrdőkeket és valódi amerikai varrógépeket.

Videke mintákat, bérmentve és ingyen küldök és megrendeléseket pontosan teljesítek,

teljes tisztelettel:

Himmler Mór

főlteza a görög n. e. templommal szemközt.

Hirdetés.

A tolmási önségélyző egylet alakulásának első öt éve 1889. évi július hó 1-től lejár. A kereskedelmi törvények: 247. és értelmében, és a

folyó évi marcius 24-én tartott évi rendes közgyűlés határozata folytán, az egylet feloszlik. — A hivatkozott törvények 249. §-ának rendelkezése alapján, a feloszlás hirdetik, és a törvényes határidőben, vagyis ezen hirdetésnek harmadszori

közvetéltől számított hat hó alatt, az egylet hitelezői, követeléseiknek érvényesítésére, ezenel főlhivatnak.

Az igazgatóság.

Nyomatott a kiadótalajdonos Kék Lászlóál B Gyarmaton 1889.

Hirdetmény.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága által ezezel közhírré tételik, ná szerint a b. gyarmati takarékpénztárnál elzálógosított s 1889. évi marcius hó 1-ig lejárt s ez időn től sem ki nem váltott, sem meg nem Tosszabított arany, ezüst s egyéb kézi zálog tárgyak-folyó évi május hó 6. napján délután 2 órákor, szükség esetén az ezt követő napon az intézet hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverés útján elfognak adatni.

Az eladandó tárgyak könyvszámai:

IV. könyv: 3, 23, 40, 50, 62, 66, 68, 70, 82, 87, 94, 95, 103, 105, 107, 108, 109, 110, 112, 115, 116, 120, 129, 132, 133, 134, 137, 140, 152, 153, 157, 164, 167, 175, 178, 180, 185, 192, 195, 196, 197, 198, 208, 212, 216, 217, 223, 226, 231, 234, 242, 244, 249, 250, 252, 253, 257, 258, 270, 271, 273, 276, 277, 279, 290, 296, 304, 305, 307, 311, 315, 316, 320, 325, 329, 337, 340, 341, 344, 346, 352, 356, 357, 362, 367, 376, 377, 381, 383, 386, 399, 400.

V. könyv: 4, 7, 10, 18, 20, 24, 25, 26, 27, 34, 38, 41, 54, 58, 68, 70, 74, 75, 86, 103, 111, 114, 122, 123, 125, 127, 132, 134, 136, 137, 138, 139, 149, 151, 154, 158, 159, 160, 162, 163, 170, 172, 174, 175, 178, 181, 182, 187, 188, 189, 191, 192, 195, 200, 201, 206, 216, 219, 224, 228, 229, 230, 231, 232, 234, 238, 240, 243, 249, 253, 256, 258, 260, 262, 264, 267, 270, 271, 277, 278, 285, 287, 292, 293, 298, 301, 304, 311, 314, 317, 336, 337, 338, 339, 342, 344, 345, 348, 352, 354, 365, 375, 376, 381, 382, 383, 385, 387, 390, 401, 425, 426, 428, 434, 442, 448.

Kelt B. Gyarmaton 1889. aprilis 11-én.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

GOLDMANN BENJÁMIN

órák, arany-ezüst műves vésnők, ékszerész és optikus Balassa-Gyarmaton.

Tisztelettel ajánlom a helybeli és vidéki n. e. közönség szíves figyelmébe és partfogásába, Balassa-Gyarmaton a „Kossuth” utcában levő dussan felszerelt raktáramat. Nálam nagy választékban a legkisebb és legjobb kiállításban kaphatók, úgyzinten vidékről posta útján megrendelhetők mindenféle ékszer, közönséges- és inga fali órák, arany ezüst férfi és női zsebbórák, arany, ezüst lánczok, gyűrűk karperecek, medallionok, melltűk, pecsétnyomók, stampillák, monogrammak, mindenféle china ezüst ékszer, és díztárgyak, szőművek, hímzők és más optikai szerek stb. stb., ugyancsak nálam hímzőszekhez előnyomatok is eszközölhetnek.

Alkalmilag tisztelettel tudatom, miszerint üzletemben nemcsak készpénzzel, de részlettelre is eszközölhetők bevásárlások és pedig nem fesszelebb árak mellett.

Üzletemet és magamat midőn a n. e. közönség szíves figyelmébe és partfogásába ajánlom, tisztelettel kérem a velem szemben már 17 év óta tanusított bizalmat továbbra is fenntartani.

Kiváló tisztelettel:

Goldmann Benjámín.